

1 skyrius

Aš susvetimėjau.

Tokia štai mintis mane pirmiausia aplanko, kai išeinu iš namo, perkertu kelią ir lipu į apdaužytą universalą. Gal geriau reikėtų sakyti *mes* esame susvetimėję, bet, manau, daugiausia čia yra mano kaltės. Pažiūrėjęs pro užpakalinio vaizdo veidrodėlį, matau savo žmoną Džodę, stovinčią tarpduryje suveltais ir sumazgytais plaukais. Įsikniaubęs į jos šoną, stovi mūsų aštuonmetis sūnus Semas. Vienu metu jis mėgina užsidengti ir akis, ir ausis, bet net ir aš žinau, kad ne dėl to, jog nenorėtų matyti manęs išeinant. Jis su baimė laukia užsivedančio mašinos variklio, per garsaus jo klausai.

Kvailai, tarsi atsiprašydamas, mosteliu ranka, kaip kad mosteli vairuotojai, netyčia kam nors užkirtę sankryžoje kelią. Tuomet pasuku degimo raktelį ir lėtai pajudu. Staiga Džodė pripuola prie automobilio langelio iš vairuotojo pusės ir švelniai bilsnoja į stiklą. Aš nuleidžiu langą.

— Rūpinkis savimi, Aleksai, — sako ji. — Prašau, išsiaiškink savyje, kaip turėjai padaryti prieš daugelį metų, kai mes dar buvome laimingi. Galbūt, jei būtum... nežinau. Gal dar ir dabar būtume laimingi.

Jos akys drėgnos. Atgalia ranka piktai nusišluosto ašarą. Ji žiūri į mane ir, regis, mano veido išraiška, mano liūdesys, mano kaltė staiga ima tirpdyti jos pyktį. Jos žvilgsnio blizgesys pasidaro švelnesnis.

— Ar atsimeni mūsų išvyką su palapinėmis Kambrijoje? — klausia ji. — Tačiau, kai ožkos sugrauzė mūsų palapinę ir tu įsitaisi kojų grybelį? Tai, kas vyksta dabar, nėra blogiau, ar ne?

Aš tyliai linksiu, įjungiu pavarą ir važiuoju keliu tolyn. Pažiūrėjęs į veidrodėlį matau, kad Džodė su Semu jau nueję namo. Durys uždarytos.

Viskas. Devyneri metai, praleisti drauge, baigiasi. Ir aš dabar sėdžiu mūsų šūdinoje mašinoje ir važiuoju lauk, neturėdamas nė menkiausio supratimo kur.

Semas buvo gražus kūdikis. Jis visada buvo gražus. Gimė su tankia rudų plaukų kupeta ir geidulingomis lūpomis — toks nesuvaldomas mažytis Mikas Džageris.

Nuo pat pradžių jis buvo sunkus vaikas. Nevalgė ir nemiegojo. Vis verkė ir verkė. Zirzė, kai Džodė jį laikydavo ant rankų, klykė, kai jį iš jos paimdavo. Jis, regis, siuto, kam atėjo į šį pasaulį. Praėjo kelios dienos, kol Semas galiausiai sutiko praryti nors gurkšnį pieno. Nevilties sugniuždyta Džodė net sustūgo iš palengvėjimo. Sutrikęs ir išsekęs aš spaudžiau rankoje krepšį su šokoladiniais batonėliais ir žurnalais — beprasmiškoms lauktuvėms jaunai mamytei. Netrukau suprasti, kad nėra nieko, ką jai galėčiau duoti kančioms palengvinti. Štai ir viskas. Prasidėjo gyvenimas.

Tai buvo taip skubota.

— Gali pasilikti kiek nori, seni, — sako Denas, kai neišvengiamai pasirodau jo bute po dvidešimt trijų minučių.

Žinojau, kad Denas dėl manęs pasistengs arba bent jau tikėjasi, kad sekmdienio popietę bus namie, nes tokiu metu jis dažniausiai nuo ko nors gaivelėjasi — nuo naujo klubo atidarymo, atsitiktinio lytinio susidūrimo ar kokio nors egzotiško šių dviejų galimybių derino.

— Gali apsistoti svečių kambaryje, — sako jis, kai lipame į liftą. — Kažkur turiu pripučiamą čiužinį. Nors man atrodo, kad jis prakiuręs. Bet kad jie visi skylėti, ar ne? Ar tau kada nors teko miegoti ant pripučiamo čiužinio, kuris neleistų oro? Ar aš neteisus? Atleisk, seni, tau ne tas dabar galvoje. Supratau.

Stoviu tarpduryje kaip trenktas, rankose laikydamas savo sportinį „Nike“ krepšį su drabužiais, nešiojamuoju kompiuteriu, keliais CD (kodėl?), skalbinių krepšiu bei Džodės ir Semo nuotrauka, kurią nupaveikslavau prieš ketverius metus per atos-togas Denveryje. Jiedu sėdi paplūdimoje ir šypsosi, o tai yra baisi mįslė. Visa savaitė buvo košmariška, nes Semas negalėjo užmigti keistoje naujoje lovoje, slegiamas sunkios, nepažįstamos atklodės, o be to, jam siaubą kėlė žuvėdros. Tad jis miegojo su mumis, maldamasis tarp mūsų ir nuolat atsibusdamas — kiekvieną naktį, — kol galiausiai visi taip išvargome, kad vos galėjome išslinkti iš namelio. Po to mes menkai beatostogavome.

— Nori išeiti kur nors išgerti? — siūlo Denas.

— Aš... ar nieko, kad susidėsiu daiktus į kambarį ir šiek tiek prisėsiu?

— Žinoma, taip. Aš įjungsiu virdulį. Rodos, kažkur turiu sausainių. Tikrai, manau, turiu sausainių.

Denas nueina į virtuvę, o aš velku kojas į svečių kambarį, numetu krepšį ant grindų ir susmunku į kėdę prie jo kompiuterio. Vos nepasiduodu pagundai įjungti jį ir pasiūsti žinutę Džo-

dei, bet, užuot taip padaręs, išispoksau pro langą. Ką gi galėčiau jai parašyti? „Ei, Džode, atleisk, kad sukrušau tau gyvenimą. Gal kartais galėtume pamiršti pastaruosius penkerius metus? Mirštu iš juoko.“

Tiesą sakant, nebežinau, kaip su ja kalbėtis, juolab neįsi-vaizduoju, apie ką rašyti. Iš esmės visą savo vedybinį gyvenimą praleidome vargdami su Semu — jo protrūkiiais, tylos tarpniais, dienomis, kai jis klykia ant mūsų, dienomis, kai jis slepiasi po lova, vengdamas bet kokio kontakto su mumis. Dienų dienomis, virtusiomis mėnesiais, laukdami jo kito priepuolio. Ir mums besistengiant susidoroti su šia našta, jausmas, siejęs mane su Džode, kažkaip savaimė ištirpo. Dabar, praėjus tik dar kelioms valandoms be Semo, jaučiuosi keistai — įtampa atslūgo, o jos vietą pamažu užima sielvartas. Gamta nekenčia emocinės tuštumos.

Iš Deno buto langų aštuntame aukšte naujame namų komplekse miesto pakraštyje atsiveria Bristolio vaizdas, besitęsiantis iki horizonto — karalienės Viktorijos laikų akmeninių namų eilės, bažnyčių smailės bei septintojo dešimtmečio biurų pastatai, besigrūdantys vienas ant kito tarsi nekantrūs keleiviai rytiniame traukinyje. Pro langą matosi šimtai namų, kuriuose gyvena šeimos, šią akimirką nesiskiriančios.

Pradedu svarstyti, ar nevertėtų ko nors išgerti. Bet net šitaip mąstant, akys pačios ima ašaroti, ir man prireikia kelių sekundžių, kad susivokčiau, kas vyksta. O. Na taip, aš verkiu. Staiga ima risti milžiniškos ašaros, ant skruostų palikdamos karštus pėdsakus, nosyje sukliuksi snargliai ir aš pradedu drebėti.

— O štai ir arbata! — sušunka Denas iš koridoriaus. — Maniau, turiu šokoladinių sausainių, bet radau tik traškučių prie arbatos. Ar bus gerai?

Jis išdygsta tarpduryje ir pamato mane, sėdintį ant grindų

šalia kėdės sukryžiuotomis kojomis, galvą paslėpusį tarp rankų, beprotiškai kūkčiojantį.

— Na ką gi, — sako jis, statydamas arbatą ant stalo, — vis dėlto dar paieškosiu tų šokoladinių sausainių.

Mes nusprendžiame neprisigerti.

Naktį sapnuoju, kad skęstu siaubingoje juodoje pelkėje, iš kur neįmanoma išsigelbėti. Kai dusdamas atsibundu, pagalvoju, kad sapnas yra mano emocinės būklės išraiška, bet paskui suvokių, jog čiuzinys po truputį bliūkšta ir iš tikrųjų smengu. Tai tiek tos pašamonės.

„Kaip aš čia atsiradau?“ — klausiu savęs, girdėdamas, kaip orui senkant čiuzinys tarpais pukšteli tarsi bezdantis šuniukas. Juk žinote, kaip būna, kai mėgini pasverti savo gyvenimą trečią valandą nakties — viskas susispaudžia aplink paties padarytas klaidas, susitelkia ties metų metais puoselėtais randais, kuriuos tarsi blogai užglaistytus sienų plyšius net ir tamsoje gali pirštais atsekti iki jų ištakų. Arba bent jau manai, kad gali. Paprastai pasirodo, kad ištakos yra neapibrėžtos ir be paliovos kintančios — kaip ir pripučiamo čiuzinio skylutės. Senovės graikų filosofas yra pasakęs: „Pažink save.“ Pamenu, kaip universitete studijavau Edipą, jo baisingą nusikaltimą, įvykdytą dėl to, kad jis nežinojo esąs nuo gimimo atskirtas nuo tėvų, taigi jam reikėję itin atsargiai rinktis, rengiantis žudyti pakeliui sutiktus vyrus ir dulkinant dvigubai už save vyresnes moteris. Bet kas iš tikro save gerai pažįsta? Na, aš nesakau, kad dabar mes visi darysime Edipo stiliaus klaidas — panašiai sušiksime savo gyvenimus. Bet kas tikrai žino, kodėl mes darome tai, ką darome? Esu paskendęs darbe, kurio nekenčiu, dirbu po darbo, velku kojas namo tamsoje ir visą laik sau kartoju, kad mums reikia pinigų,